

دو قرن هشت پیش از میلاد نزد شت پیامبر بزرگ آیوان دین اعلان کرده است.

در حدود ۷۰۸ پیش از میلاد دولت ماد تشكیل شده و عا ۵۰۰ در فرمانروایی بوده است. پادشاهان ماد -

اندک اندک بر قلمرو خود افزوده استهلاط طوایف سامی بین النهرين را از کشور خود برآورد اخراج کردند. درین میان دو حدود سال ۷۲۰ پیش از میلاد پارسها نیز استقلال یافته اند کوشش نهضت پادشاهان خاندان هخامنشی در فارس و در تاجیکستان بعکسرانی آغاز کرده است. پادشاهان ماد پیش از دیگر همایه عده

بودند با هم اتحاد کرده و پیوند خانوارگی برقرار کرده اند. کوشش دوم معروف به کوشش بزرگ که مادرش از خاندان پادشاهان ماد بود جانشین آسیتاگوس آخرین پادشاه ماد شد و در ۵۰۸ که جای پدرش کبوچیه سلطنت نهضت بنیاد استواری برای پادشاهی خود گذاشت و در ۵۰۰ پیش از میلاد مادها را نیز بر قلمرو پهوان خود افزود و شاهنشاهی بزرگ -

هخامنشی و تا میان کودوان و زوجت ایوان فراهم شد. کوشش بزرگ پیش از این و قسمت عده از آسیای غربی را تصرف کرد و در ۵۰۸ که مشغول جنگ با طوایف وحشی به انتهای در شمال شرقی ایوان بود در گذشت. مهمنتوین والصه زمان کوشش بزرگ که در تاریخ جهان بسیار انگاس دارد -

تعرف شهر معروف با بل در ۵۳۹ پیش از میلاد و برآورد اخراج استهلاط طوایف سامی در آسیا و دادن آزادی بهمه مللی است که -

دست نهانده سامیان بددند. با ایوان منتها بد و فقاری را میکردند. طوایف پیش از پادشاهان با بل در ۷۷۱ -

پیش از میلاد دست نهانده خود کرده و بنواحی مختلف تبعید کرده بودند از آن جمله گروهی را پیش از میلاد فرستاده و رویی و ادری بال با ساخت نگاه داشته بودند. کوشش بزرگ پیش از فتح با بل پیش از اسارت تجات داد و ایوان را آزاد -

داشت که پا ایوان بباشد و با فلسطین بازگردند. عده ای از ایوان با ایوان آمدند و عاکون در ایوان مانده اند. بهمین جهت پیامبران بنی اسرائیل در کتابهای مذهبی خود بارها کوشش بزرگ را ستوده اند.

کبوچیه جانشین کوشش در ۵۲۰ پیش از میلاد مصطفی اگرفت. داریوش بزرگ که پیش از وی در ۵۲۱ پیادشاهی نشست در ۵۱۷ سفری -

بمحض کشیده ای حضرت کنده دریا عروم بدریا عروم متصل شود و در قرن گذشته اروپا ایوان همان کارداد و باوه کردند و ترمه سویز فراهم شد. دو ۲۹۹ پیش از میلاد پیش ایوان که دست نهانده هخامنهان بودند -

بنای سرگن و آگذاره کشیدند. ویک سلسه جنگهاشی در میان ایوان و پیش ایوان دو گرفت که مدتها مدد دوام داشت.

آخرین پادشاه هخامنهی داریوش سوم دو سال ۴۳۲ پیش از میلاد در چنگ با اسکندر مقدونی پیرو فیلیپ پادشاه مقدونیه که بر همامنهان قیام کرده بود کشیده شد. اسکندر ۲۳۲ که در گذشت برا ایوان سلط بود اما مدتی ایوانی چنان ویرا -

فریشه و مبطو ب کرده بود که بسیاری از عادات و رسوم ایرانیان را پذیرفت خاجا تیکه پیش ایوان و پیش ایوان کردند.

پیش از مرگ اسکندر کنوهای ایوان کوی گرفته بود در میان سردارانش تقسیم کردند و سلسله یونانی سلوکی در ایوان -

هزاره چهارم پیش از میلاد طوایف آویانی ایوانی کار سوزمین پامیر و در دامنه های جنوبی هندوکشی زیستند و در انجا بتمدن آغاز کرده بودند چون برشماره ایشان افزوده شده بود و بنا بر اسناد ایوانی تفییوی در آب و هوای آن سوزمین ووی داده بود تدویجاً و بجهنم برسهارند و عده ای ایشان در آسیا میگزین و در نواحی آباد و حاضرین داشت طوفان در اطراف رود آمویه یا جیعون و در نواحی سمرقند و بخارا و بلخ و مردو و هراتجا یگزین شدند. در چنگ طوایف دیگر با ایشان پیوستند و پیش از قرنها که درواه بودند در ۱۰۰۰ قبل از میلاد مسیح در همه ایران مستقر شدند و بساحل خلیج فارس و سیدند.

در همان زمان طوایف دیگر آویانی از همان راه وارد سوزمین شدند و پنجاب شدند و ایشان نیز در بجای سراسر شبه قاره هندوستان جای گرفتند و بنام آویانیان هندی خانده شدند. هنوز از میان این دو عصب از نواحی آویانی که ورزی با هم دو آن سوزمین اصلی می زیستند اند افکار و زبانها، معتقدات و داستانها مشترک هست.

پیش از دو آویانی ایشان ایوانی با ایوان امروز درین کشور مرمی از نواحی های دیگر که دو تعداد پست تراز آویانیان بددند وندگی میکردند آویانی ایشان چند چنگ طوایف و ایشانه و فرمان بودند که دو سوزمین ایوان امروز مستقیم شدند بچهار طایفه بزرگ تقسیم شدند. گروهی که لازم شرق ساکن شدند بنام «صلک» و گروهی که دو شمال شرقی فرود آمدند بنام «پارت». گروهی که دو شمال و شمال غربی جای گرفتند بنام «ماد» و گروهی که دو جنوبی کوئنگو شدند بنام «پارس» خوانده شوند.

تامدی این چهار طایفه از آویانیان ایوانی که بتدویج وارد فلات ایوان شده بودند مشغول فراهم آوردن و سائل استقرار و انتشار و توسعه و استحکام تعداد خود بودند و هنوز نتوانسته بودند حکومت توانا و تغیر و متدی تشكیل - بد هند و تنها فرمانروایی های کوچک در نواحی مختلف ایجاد کردند. مادها و پارسها چون همایه ملل سامی بین النهرين بودند برای حفظ استقلال خود و همایی از سلط بیگانگان مدتها مددید با ایشان و دخورده اند تا اینکه توانسته اند برا ایشان پیروز شوند و استقلال خود را حفظ کنند. دو همین دوره این همراهی که ایوانیان میگردند کارهای بزرگی که ایوان نهضت بین النهرين و سیس باسیا صفوی غربی و فتحه و دروده ای اشکانیان سویا زان رومی که باسیا میآمدند این دین و با خود به او پیا بودند و در قلمرو امپراطوری و فتح اتفاق ایافت و تعاشر ایافت و تعاشر ایافت و مدتی ایشان سویش دین عیسوی دو او پیا بود.

در ضمن این مهاجرت طولانی آویانیان ایوانی از هزاره چهارم از میلاد مسیح بمرکز ایران وسیده اند. در حدود ۱۱۵۰ پیش از میلاد نهضتین کشمکش های آویانیان ایوانی با ایوانیان ایوانی با ایوان سامی بین النهرين لذت گرفته است و این دو راه و شاهزاده دولت ما کشیده است.

دو قرن یا زدهم پیش از میلاد آویانیان ایوانی نواحی کوهستانی مغرب ایران امروز و تصرف کرده اند تهمت حکومتها محلی فرعی در اقصای شمال غربی ایوان تشكیل شده و در راه تعدد اورا تو و مانایی فراهم آمده است.

ساتی یاری خواستند و دیا نواه دریا شگری بیعنی فرستاده لشکریان ایران سوزمین یعنی وا گودندتا پا یان دوره -
ساسانی این کشور جزو خاک ایران بوده -

در سال ۵ هجری بر ابر با ۹۲۹ میلادی تازیان نخستین دست اندازی را بخش ایران کردند و بوسزمین بحیرین که
اغاز جزو خاک ایران بود تاختند - در سال ۱۲۰ یعنی مدت ۱۱۲ سال مودم نواحی مختلف ایران آن وعده بیش و کم در برابر -
تازیان پایداری کرده و کوشیده اند سوزمین خود را از استیلای بیگانه رها شی بخشدند -

چون خلافی اموی در استیلای ما یوان منتها بیدادگری را با اسلام ببرند سوانجام در سال ۱۳۴ به پیشوائی سردار
بندگ ایرانی اسلام خراسانی ایرانیان بربقی امیه قیام کردند و خلافت را زان خاندان گرفتند به بنی العباس -
دادند و شهربنداد را که دو خاک ایران بود پا یخته کردند و آئین فرمانروایی جزئیات عدن ایران و اورور با خلافی -
عباسی رواج دادند و وزیر ایرانی در آن مستکاه کار را بدست گرفتند -

با این همه هرگاه کارگزار اغافل از ایران بینه فتاری آغاز میکردند مودم آن ناحیه قیام میگردند
و با ایشان در می افتادند چنانکه به فرید در سال ۱۲۹ در خراسان و سباد در سال ۱۷۷ در قمتدیگران خراسان و
احسن توک در همان سال ۱۲۷ در ماقرا انتہا و پیروان عبدالله بن ووفه در عراق در همان موقع و استانیین در سال ۱۰۰ -
در خراسان و مقفع در سال ۱۰۹ در ماقرا القهر و مودم گوگان در ۱۱۲ و حمزه پس آذرك در ۱۱۵ در سیستان و مودم موکزا ایران
در سال ۱۹۲ او با بک خوموبن در آذربایجان در سال ۲۰۱ و شاهزاده طبرستان مازیا و پسر قانون در ۲۱۸ در آن سوزمین در برابر بود
تازیان قیام کرده و هریک بیش و کم مدحتی پایداری کرده اند -

در سال ۱۹۳ که هارونا لوشید خلیفه عباسی دو شهر طوس و خاک ایران در گشت قلعه و خود را در میان دو پیشوی تقسیم -
کرده بود عراق و نواحی غربی را بامین ایران و نواحی شرقی را بمافن که از مادر ایرانی بود بخشیده بود مامین
زیربار نصیحت پدر ثوفت در میان دو برادر اختلاف در گرفت - ایرانیان که پیشیبان ماقون بودند و مخصوصا
حسن بنی سهل عرضی وزیر او طاهر بن حسین پوشقی فرمانده لشکریانش بیاری و بخاستند و این و مغلوب کردند و گشتن
دبار دیگر ایرانیان در دو بار بنی عباس برتی یافتند -

در سال ۲۰۵ مامون حکمرانی خراسان را بظاهر بن حسین ذوالیمین داد و وی در خراسان مستقل شد و این قدام
ی سبب شد که بندگان خراسان نیز از اطاعت خاینه سوابزندند چنانکه سامانیان در ۲۰۴ در ماقرا انتہا خراسان و
مغلوب بن لیث حفاظ در سیستان استقلال یافتند و یعقوب قسمت عمده از مشق و جنوب ایران را گرفت و بسوی بخداد
و سهار شد اما در ضمن جنگ بیماری و درگذشت -

در نواحی دیگر ایران نیز پادشاهان محلی بیش و کم استقلال داشته اند چنانکه در آذربایجان از سال ۲۲ هجری -
چندین ساله ایرانی بی در بی دین ناحیه فرمانروایی داشته اند و برقی از ایشان کامله مستقل بوده اند -
در طبرستان و مازندران نیز سلاسله های ایرانی از سال ۲۵ بفرمانروایی آغاز کرده اند و برقی از ایشان تلو و ره -

استیلا یوتانیان بیرون آمد -

در ۲۰۰ پیش از میلاد اشک یا ارشاک سوکرده طوایف پارس استقلال سوزمین پدوان خود را در برسلاکیان فراهم کرد
و شاهنشاهی معروف و بندگ اشکانی را تأسیس کرد که تا سال ۲۲۵ میلادی یعنی مدت ۲۷۴ سال دیروسا را ایران آن و دزد و
قسمت عمده از آسیا غربی فرمانروایی کرده اند -

اشکانیان در تمام این دستگاه را خود کردند و خود را با رومیان بودند و پیش از آنکه دسترسلاکیان را کوتاه کردند از سال ۳۹
پیش از میلاد بعد پیوسته گرفتار و دزد خود را با رومیان بودند -

دودروه اشکانی که گاهی هفتمی پیش از میلاد است در برقی از توخی ایران سلاسله های حلی بحکمرانی آغاز کرده اند و بهمین
جهت برقی از مروخان در وه اشکانیار و مملوک اطوايف داشته اند - در قسمت شرقی خوزستان سلاسله ای از حد ۱۶۳ پیش از
میلاد و دو سلسلت غربی آن سلاسله دیگری از میلاد ۱۷۹ پیش از میلاد بفرمانروایی پرداخته اند در پایان نیز از سال ۲۲۰ -
پیش از میلاد خاندانی کاصل نسب قدیمی از زمان هخامنشیان داشته است حکمرانی مستقل یافته و این خاندان -
نیز از شاهنشاهان ساسانی بوده اند -

سلسله ای از شاهزادگان اشکانی حکمرانی امنطقه را یافته اند و ایشان از آن ناحیه در سال ۵۳ میلادی خاندان
پادشاهی مستقلی تشکیل دادند که تا سال ۴۲۹ استقلال داشته اند - چنگی که مهمی که اشکانیان با رومیان کرده اند -
نخست چنگیست که در سال ۷۰۲ پیش از میلاد مهداد سوم شاهنشاه اشکانی با پیشه سودا و معروف و می کرده است و سپس
جنگ ارد با کاروسوس سودا و دیگر رومی در ۵۳ پیش از میلاد است که منتهی به کشته شدن وی شد -

در سال ۲۲۵ میلادی او دشیز پس باک ساسانی کنیا گانشهم پادشاهان محلی فارس و هم موبدان متولی آتشکده -
اناهیقا در شهر استخر بوده اند برشکانی که بسیار ناتوان شده بودند در گوش و کنار پادشاهان محلی سو بوا فراشته
بعد نه قیام کرد و بزودی همه ایران آن دزد و فرمانت بود او خود ساخت با ودیگر وحدت ایران و افرام کرد و شاهنشاهی
بندگ ساسانی و انشکیل داد که تا سال ۲۰۱ یعنی مدت ۲۷ سال دیروسا فلات ایران پادشاهی کرده اند -

در سال ۲۴۴ میلادی مانی پیا میر معرف ایرانی دین خود را در ایران اعلان کرد و این دین بزودی در خارج از ایران
انتشار فوق العاده یافت و از سوی اقصی اور پاواز سوی دیگر تا موزها ی چین منتشر شد و چندین لیون در جهان تعدد -
منتها رواج داشت و هنوز قلیمت هایی در اروپا یا هستند که برقی از معتقدات او را نگاه داشته اند -

شاهنشاهان ساسانی با رها گرفتار و دزد خود را با رومیان و امپراطوران بیزانس از و میمه الصفری یا دم شرقی هاشده اند
و ایرانیان در بیشتر ازین چنگها فیروز شده اند و قسمت عمده از آسلهای غربی جزو قلعه و سلاسله های ساسانیان بوده است - از طرف
دیگر پادشاهان سلاسله لشکریا متأذره که در مغرب عربستان فرمانروایی داشته اند دست نشانده و خواج گزار ایران بوده -
اند -

در حدود سال ۵۰۵ میلادی که بیگانگان بوسزمین یعنی مسلط شده بودند مودم یعنی از خسرو نوشین و ایشان شاهنشاه -

- 9 -

ایرانست. در سال ۱۱۷۵ طواویف چادرنشین که دست نشانده صفویه بودند اوضاع ایران را آشفرته کردند و مدتی -
بوا ایران مستولی شدند و درین دوره آشفرنگی بیکانگان بوبوحی از نواحی ایران استیلا یا فتحندوغا یعنی کنادوشاه افشار در
۱۱۸۴ دوا ایران بقعت نشست، اوضاع را درباره برگرداند و نواحی ازدست وفت و پس گرفت و دو خارج از ایران -
فتحات در خان کرده پس از انقراض سلطنه افشار در ۱۱۶۲ کریم خان زند که مودی بسط ودادگوی بود و خود را وکیل وعا یا
میدانست بفرمان نورا شی آغاز کرد و پس از مرگ او در ۱۱۹۳ آقا محمد خان قاجار سلطنت نشست و بازماندگان وی تاسال -
۱۲۴۲ دوا ایران باد شاهی کردند. در دوران سلطنت قاجارها نواحی مهمندی در شمال غربی و شمال شرقی از دست ایران -
رفت و در دو جنگی که فتحعلی شاه جاتشین آقا محمد خان با تزاوها و وسیله کرد زیان بسیار با ایران رسید و قسمتی از -
خاک ایران از ایران جدا شد.

دو ۱۳۷۴ مردم ایوان کاوز ضف و سنتی قاجارها بتنگ آمده بودند و آشتفتگی اوضاع آزادیخواهان را نگران - ساخته بود درنتیجه جان فتحانی توanstند حکومت مشروطه و ایران برقرار کنند و قانون اساسی را از مجلس شورا یملى ایران بگذارند . با این همه اوضاع کشورهم چنان پویشان و باعث نگرانی بود و مخصوصا در جنگ اول جهانی و سالهای متعدد آن حواله تسبیار ناگواری از حیث ناامنی و بیماری فحصی، پریشانی اوضاع اقتصادی دو ایران روی داد تا این مجلس موسان دو تاریخ ۱۳۰۴ قاجارها از سلطنت خلع کرد و سودارسیه و زاخان پهلوی را کاوز ۴ اسفند ۱۳۹۹ دو مشاغل مختلف منتها کفا است و کار دانسی و دلسوزی و وطن پوستی را نشان داده بود دو تاریخ — پناهنشاهی ایران نتخا - کرد و این مرد بزرگ بنام رضا امیر پهلوی اختیار امور را درهم گشیده ایوان را بدست گرفت و تا کجا وقت ایران با او -

هلق داشت مغلنما و سایل بیشوفتها مهم دوریک از شئون برای ایران فراهم ساخته از هرجهت اصلاحات بسیار مهم و ایران کودتا اینکه دو ۲۲ شهریور ماه ۱۳۴۰ در ضمن جنگ دوم جهانی تیروهاي نظامی هسا پیگان از شمال و چوب بیخبر اودخاک ایوان شدند و ایوان راه رساندن کمکهاي نظامي بجهههای جنگ شوروی دوبلوچه بوا بوا آلمانها قراردادند - هنها ایوان که تحمل این اوضاع بروی بسیار ناگوار بودا ژسلطنت ایران استعفا کرد و فرزند او جنبد روید خود -

لایحضرت محمد رضاشاه پهلوی را بجا خود نشاند و همپایا و جزیره موریس در آقیانوس هند شد و پس از چندی به شهر -
ها نسبوگ دوانویتا چنوبی وفت و در آنجا در تعبیه بیماری که از مشتاطه مورده بود از حاک ایران برای از همادر آورده بود
تاریخ ۱۳۱۲ در گذشت جنازه وی را نسبتمانه بودند پس از مردمی در تاریخ ۱۳۱۲ با یوان آورده و در آرامگاه مجللی که

تهر وی ساخته مده است بخاک سپرده شد ماشتفتگی اوضاع ایران که در نتیجه جنگ جهانی دوم پیش آمده بود تا مدتی دوام
شت و موانجام دو همت و پایمودی دل ایرانه و ووشن بینی و تدبیرها حکیمانه اعلیحضرت شاهنشاه ایران
ن اشقاعگی ها خاتمه داد و بازیگوا ایران بزندگی قرین و فاه و آسایش بازگشت و رسیله پیشوافتها کونی دو اندازه مدتی
نکه امروز کامل مشهود است فرامهم آمده ایران دوسرا سرجهان شکوه و جلال لایهین خود را بدست آورد.

صفویه در نواحی مختلف پایداری کرده اند. در سال ۱۷۵۰ مردم طبرستان بحسن بن زید علوی که مخالف خلافت بنتی العباس بود گردیدند. در سال ۱۷۵۳ مردا ویز پهلوان معروف دیلمی قیام کرد و در حدد بود دوباره استقلال کاملی را که ایران در زمان ساسانیان داشته است بوقرار کندو خود جانشین شاهنشاه ساسانی و در ازاصفهان آهنگ بغداد کرد که پا یتخت خلافارا بگیرد و خلافت بنتی العباس را براندازد اماده راه بخیانت او را شکستند. اندکی بعد از ۱۷۶۰ عمادا ادوله ابوالحسن علی سلطنه آل بویه را تشکیل داد و قبضت عمه‌ها زمرکز و مغرب و جنوب ایران فرمان برداشت و جانشینان وی معدن و بیزودی پادشاهان این سلطنه بشهو بغداد و فتندو خود را شاهنشاه نامیدند. خلافای بغداد را دست نشانده خود کردند چنانکه خایله بی اجازه ایشان نمیتوانست از خانه بیرون بیاید.

دو سال ۴۰۱ ترکان دودو با وسما مانیان در خراسان و ماوراء النهر لشکریان مزاور بودند از پنهان شاهان این سلسله برخورد او شدند و بخواصان و افغانستان و قسمتی از هندوستان دست یافتند و سلسله غزنیی بدینگونه بپرسی کار-امده دو سال ۴۲۹ دسته دیگر از ترکان که ترکمانان سلجوقی باشند و مدتها در خراسان و ماوراء النهر تاخت و تاز کرده - بودند قسمتی را که در ایران دودست غزنیان بود گرفتند و ایشان را به هندوستان لو راندند . در سال ۷۰ دسته دیگر از توکان که حکمرانی خواهند را داشتند و بهمین جهت با ایشان خوارزمشاهی گفتند دست سلجوقیان را از کارگویان کردند . دو تماماً ینمیست که غزنیان و سلجوقیان و خوارزمشاهیان در فواحی مختلف ایران فرمانتهای داشته اند همچنان و همه کارهای ایوانی و اداری ایشان دولت وزیران و کارگزاران ایرانی بده است و همه کارهای ایواناتیان خود را داره - میگردند .

دو سال ۱۷۷ چنگیز که لشکریان مغول دو ۹۰۳ او را بفرماندهی خود برگزیده بودند با سپاهیان خونخوار خود برا یوان-
تاخت و نزدیک پنجاه سال مغولان دو شهرهای مختلف ایوان از هیچگونه کفتار و تاراج و بیدادگری خودداری نکردند-
دو ۹۰۴ هولا کوا یلخان مغول دوا یران بتاخت و تاز آغاز کرد و آرامش پس از استیلا اوبوقوا شد- مغولان شیخهواره
دومدتی که دوا یران حکم‌وارانی کوده‌اند از همه کارها از ایرانیان بهره مقد شدند- اجاییکه باداب و رسوم ایرانی-
و جزئیات تعدد ایوان خو گرفتند و بو اقماشی ایرانیان اسلام پذیرفتشند- پس از انقراض سلسله مغول دوا یران-
دوره ملوك الطوايفی پیش آمد تا آنکه تیمور گوکان از ترکان شرقی و از نواد ازبکان امروز دو ۷۱ بوا یران سلط
شد و دوباره دوره قتل و غارت پیش آمد و پس از انقضاض این سلسله طایب‌گوره ملوك الطوايف فاهر شد-

در سال ۹۰۷ شاه اسماعیل پس از سلطان حسین نواحه شیخ صفی الدین اردبیلی عاوف مشهور قلن هفتم ایوان کجوار شانزده ساله‌ای بود بیاری مریدان پدرش بدروه ملوک الطوایف خاتمه داد و با ردیگر وحدت ایوان را فراهم کرد و سلطنه بندگ صفوی تشکیل شد. این سلطنه دوره ترقی و عظمت و آسا پیش وادوا بیان فواهم کردند و با رعایت شمنان ایران را در شرق و غرب مغلوب کردند و ایوان را از نظر استعمالی بیگانگان نجات دادند و حتی دست او و پائیان و از خلیج فارس کو عاه کردند و روابط با لوبهای او و پا جو قرار کردند و مخصوصاً دوره سلطنت شاه عباس بزوگ یکی از ادواء در خشان تاریخ